

**Program „Szkoła bez przemocy”
w Zespole Szkół w Izabelinie:
współpraca nauczycieli, rodziców i uczniów**

Program społeczny „Szkoła bez przemocy” (www.szkolabezprzemocy.pl) prowadzi 18 dzienników regionalnych dwóch grup wydawniczych – Media Regionalne i Polskapresse oraz Fundacja Orange .

Celem programu jest przeciwdziałanie przemocy w polskich szkołach przez zwiększenie świadomości problemu, zmianę postaw wobec przemocy, a także dostarczenie szkołom konkretnego wsparcia i narzędzi, które skutecznie i systemowo zwalczałyby to zjawisko.

W ubiegłych latach program objęty był patronatem honorowym prezydentów RP: Lecha Kaczyńskiego i Bronisława Komorowskiego.

Zespół Szkół w Izabelinie, z inicjatywy Rady Rodziców, przystąpił do programu w roku szkolnym 2011/2012. Do dziś, w szkole kontynuowane są założenia programowe.

W programie biorą udział: nauczyciele, rodzice i uczniowie.

Zasady programowe obowiązujące w Zespole Szkół w Izabelinie:

1. Szkoła jest wspólnotą.

Szkoła dąży do stworzenia wspólnoty wszystkich nauczycieli, uczniów, ich rodziców oraz pracowników niepedagogicznych szkoły, opartej o jasny i przejrzysty system norm.

2. Wszyscy się szanujemy.

Wspólnota szkolna buduje klimat bezpieczeństwa, szacunku, otwartego dialogu i porozumienia pomiędzy nauczycielami, pracownikami szkoły, uczniami i rodzicami. Wszyscy uczestnicy społeczności szkolnej szanują siebie nawzajem i nie zachowują się wobec siebie agresywnie.

3. Wspólnie działamy przeciw przemocy.

W szkole działa system przeciwdziałania przemocy, który jasno określa: obowiązujące normy,

procedury działania i współpracy wszystkich zainteresowanych w zakresie rozwiązywania konfliktów oraz reagowania wobec przejawów agresji i przemocy. Jego zasady obowiązują wszystkich uczestników społeczności szkolnej: nauczycieli, uczniów, pracowników niepedagogicznych oraz wszystkie osoby znajdujące się na terenie szkoły.

4. Niczego nie ukrywamy.

Szkoła prowadzi regularną diagnozę problemu przemocy w szkole, a efekty działania systemu przeciwdziałania przemocy podlegają monitoringowi oraz ewaluacji.

5. Zawsze reagujemy.

Szkoła reaguje na każdy przejaw agresji i przemocy oraz zapewnia długofalową, odpowiednią pomoc zarówno ofiarom, jak i sprawcom przemocy.

6. Nauczyciel nie jest sam.

Szkoła podejmuje działania, by nauczyciele mieli odpowiednią wiedzę i umiejętności z zakresu rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy.

7. Uczniowie wiedzą, jak działać.

Szkoła organizuje uczniom regularne zajęcia profilaktyczne z zakresu umiejętności psychologicznych i społecznych, oraz radzenia sobie z agresją i przemocą.

8. Rodzice są z nami.

Aby przeciwdziałać przemocy szkoła współpracuje z rodzicami włączając ich do tworzenia systemu przeciwdziałania przemocy i obejmując działaniami edukacyjnymi.

9. Mamy sojuszników.

Szkoła współpracuje ze środowiskiem pozaszkolnym przy podejmowaniu działań profilaktycznych i interwencyjnych dotyczących agresji i przemocy, gdy potrzeby przekraczają możliwości lub kompetencje szkoły.

10. Nagradzamy dobre przykłady.

Szkoła promuje wzorce zachowań oparte na poszanowaniu godności każdego człowieka.

Działania wdrożone w Zespole Szkół w Izabelinie w ramach programu „Szkoła bez przemocy” w latach 2011-2015: współpraca Rady Rodziców ze Szkołą.

Rok szkolny 2011/2012 – to okres bardzo pracowity dla dyrekcji, wychowawców, nauczycieli, pracowników niepedagogicznych, przedstawicieli Rady Rodziców oraz uczniów.

- ✓ Szkoła przystąpiła do VI edycji ogólnopolskiego programu „Szkoła bez przemocy”.
- ✓ Dzięki wspólnym działaniom widoczna jest poprawa w zakresie przeciwdziałania przemocy w szkole przez zwiększenie świadomości problemu i zmianę postaw wobec przemocy werbalnej, fizycznej i cyberprzemocy.
- ✓ Przeprowadzono szkolenia dla wszystkich wychowawców oraz chętnych nauczycieli z klas 1-3, 4-6 Szkoły Podstawowej i 1-3 Gimnazjum – trzydniowe warsztaty prowadzone przez Ewę Czerniewską-Korubę – eksperta i członka Rady Programowej programu „Szkoła bez przemocy”. Szkolenia sfinansował Urząd Gminy Izabelin. Rada Rodziców aktywnie wspierała Szkołę od strony organizacyjnej szkoleń.
- ✓ Przeprowadzono szkolenia dla uczniów z klas 4-6 Szkoły Podstawowej i 1-2 Gimnazjum – Rada Rodziców we współpracy z wychowawcami na godzinach wychowawczych.

- ✓ Powołano wśród uczniów klas 4-6 koordynatorów ds. agresji i przemocy – rzeczników ds. bezpieczeństwa w danej klasie
- ✓ Przeprowadzono szkolenia dla rodziców uczniów z klas 1-6 Szkoły Podstawowej i 1-3 Gimnazjum z podziałem na grupy. Czterogodzinne warsztaty „Rodzice wobec agresji i przemocy”. Prowadzenie Ewa Czerniewska-Koruba, finansowanie Rada Rodziców.
- ✓ Nauczyciele opracowali zasady współpracy z rodzicami i uczniami:
<http://www.izabelin.edu.pl/aktualnosci.php?news=214&wid=6&wai=&year=&back=%2Faktu%3Fwid%3D6>
- ✓ Rada Rodziców organizuje autorski koncert „I koncert Szanujemy się i wspieramy” w Centrum Kultury Izabelin. W przygotowania włącza się młodzież z Zespołu Szkół w Izabelinie – 166 uczniów - wolontariuszy, z czego gimnazjaliści stanowili około 40 uczniów. Akcję wsparli także nauczyciele z Zespołu Szkół w Izabelinie, Wójt Gminy Izabelin oraz Centrum Kultury Izabelin. Podczas koncertu nagrodzono uczniów, którzy wspierali poszkodowanych kolegów. Wyróżnienia otrzymali także ci uczniowie, którzy pracowali nad swoim negatywnym zachowaniem i poprawili je. Młodzież z poszczególnych klas w drodze głosowania wytypowała danych uczniów. Akcją Rady Rodziców zainteresowały media – TVP Info – (relacja w wieczornym serwisie informacyjnym) oraz Małżonkę Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, która w nagrodę zaprosiła naszą wyróżnioną młodzież do Belwederu w październiku kolejnego roku szkolnego.
- ✓ Atutem koncertu „Szanujemy się i wspieramy” była pomoc osobom potrzebującym ze Szkoły Muzycznej z Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych im. Róży Czackiej w Laskach. Część młodzieży z Zespołu Szkół w Izabelinie zbierała do puszek pieniądze, inni zachęcali gości do zakupu rękodzieł wykonanych przez niewidome dzieci oraz dzieci z pobliskiego przedszkola w Zaborowie. Pozostali wykonywali zadania, które mieli okazję wybrać z listy zadań.
- ✓ Dzięki zebranych pieniądzą niewidomi młodzi artyści z Lasek mogli zrealizować swoje projekty muzyczne.
- ✓ Koncert pozwolił zintegrować młodzież z Zespołu Szkół w Izabelinie oraz z Ośrodka w Laskach.

Media o programie i działaniach wdrażanych w Zespole Szkół w Izabelinie w roku szkolnym 2011-2012:

- wrzesień 2011 – włączenie Zespołu Szkół w Izabelinie do programu „Szkoła bez przemocy”; media: „Listy do Sąsiada”, listopad 2011, str. 10 i 11; wersja elektroniczna: http://izabelin.pl/n/listy/LdS_11_net.pdf
- grudzień 2011 – kompendium wiedzy dla społeczności lokalnej; media: „Listy do Sąsiada”, grudzień 2011, str. 13; wersja elektroniczna: http://izabelin.pl/n/listy/LdS_12-2011_net.pdf
- styczeń 2012 – wywiad z Ewą Czerniewską-Korubą – ekspertem i członkiem Rady Programowej programu „Szkoła bez przemocy”; Listy do Sąsiada” styczeń 2012, str. 10 i 11; wersja elektroniczna: http://izabelin.pl/n/listy/Listy_01_2012.pdf
- luty 2012 – informacje o postępach prac w zakresie programu „Szkoła bez przemocy” (szkolenia dla nauczycieli i rodziców; akcje dla uczniów; wkład Urzędu Gminy Izabelin) – „Listy do Sąsiada” luty 2012, str. 6 i 7; wersja elektroniczna: http://izabelin.pl/n/listy/LdS_02_2012.pdf
- maj 2012 – zapowiedź I koncertu „Szanujemy się i wspieramy” autorska inicjatywa RR; realizacja CKI. Koncert stał się znaczącym wydarzeniem dla naszej społeczności. „Listy do Sąsiada” maj 2012, str. 8 i 9; wersja elektroniczna: http://izabelin.pl/n/listy/Listy_05_2012.pdf
- TVP INFO: relacja w wieczornych wiadomościach w dniu 26 czerwca 2012 roku

- wrzesień 2012 – relacja z I koncertu „Szanujemy się i wspieramy”. „Listy do Sąsiada” wrzesień 2012, str. 4; wersja elektroniczna: http://izabelin.pl/n/listy/LsD_Wrzesien_2012_net.pdf

Rok szkolny 2012/2013 – to kontynuacja większości działań dyrekcji, wychowawców, nauczycieli, pracowników niepedagogicznych, przedstawicieli Rady Rodziców oraz uczniów z roku szkolnego 2011-2012.

- ✓ 9 października 2012 roku - 60 uczniów z Zespołu Szkół w Izabelinie i z Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych w Laskach wraz z opiekunami odwiedziło Belweder. Małżonka Prezydenta RP wyraziła uznanie dla zaangażowania młodzieży w program „Szkola bez przemocy”.
- ✓ W drugiej połowie października rozpoczęła się kolejna tura szkoleń dla wszystkich wychowawców z Zespołu Szkół w Izabelinie: 17 klas 1-3; 24 z klas 4-6 i 1-3 Gimnazjum.
- ✓ Klasy 4-6 i 1-3 Gimnazjum: „Jak prowadzić godziny wychowawcze metodami aktywnymi” – trzydziestogodzinne warsztaty. Prowadzenie Ewa Czerniewska-Koruba.
- ✓ Wychowawcy klas - 1-3 uczestniczyli w czterdziestogodzinnym szkoleniu przygotowującym do realizacji programu zajęć wychowawczo-profilaktycznych „Spójrz inaczej”. Program ma na celu przede wszystkim nauczyć dzieci budowania poczucia własnej wartości, funkcjonowania w grupie, rozpoznawania i zaspokajania własnych potrzeb, dawania sobie rady z trudnymi uczuciami, takimi jak smutek, złość, czy wstyd, co stanowi podwaliny profilaktyki agresji i przemocy. Prowadzenie: Ewa Czerniewska-Koruba.
- ✓ Wszystkie wymienione szkolenia sfinansował Urząd Gminy Izabelin. Rada Rodziców aktywnie wspierała szkołę od strony organizacyjnej szkoleń.
- ✓ 19 czerwca 2013 roku odbył się „II koncert Szanujemy się i wspieramy”. Podczas koncertu zostali nagrodzeni uczniowie, którzy wspierali poszkodowanych kolegów w roku szkolnym 2012/2013. W organizację koncertu włączyło się 171 uczniów-wolontariuszy, z czego blisko 1/4 stanowiła młodzież z Gimnazjum. Podobnie, jak podczas I koncertu nasza młodzież niosła pomoc osobom potrzebującym ze Szkoły Muzycznej z Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych im. Róży Czackiej w Laskach. Część młodzieży z Zespołu Szkół w Izabelinie zbierała do puszek pieniądze, inni zachęcali gości do zakupu rękodzieł wykonanych przez niewidome dzieci oraz dzieci z pobliskiego przedszkola w Zaborowie. Pozostali wykonali zadania, które mieli okazję wybrać sobie z listy zadań.

Media o programie i działaniach wdrażanych w Zespole Szkół w Izabelinie w roku szkolnym 2012-2013:

- październik 2012 – zapowiedź kolejnych szkoleń dla wychowawców 17 oddziałów klas 1-3; 24 oddziałów klas 4-6 Szkoły Podstawowej i 1-3 Gimnazjum; wkład Urzędu Gminy Izabelin; zapowiedź wizyty u Małżonki Prezydenta RP w Belwederze. „Listy do Sąsiada” październik 2012, str. 8; wersja elektroniczna: http://izabelin.pl/n/listy/LdS_10_2012_net.pdf
- listopad 2012 – relacja z wizyty w Belwederze – na zaproszenie Małżonki Prezydenta RP; „Listy do Sąsiada” listopad 2012 str. 10 i 11; wersja elektroniczna: http://izabelin.pl/n/listy/LdS_Listopad_11_2012_net.pdf
- maj 2013 – zapowiedź II koncertu „Szanujemy się i wspieramy”. „Listy do Sąsiada” maj 2013, str. 5; wersja elektroniczna: http://izabelin.pl/n/listy/LdS_Maj_05_2013_net.pdf

- wrzesień 2013 – relacja z II koncertu „Szanujemy się i wspieramy”. „Listy do Sąsiada”, wrzesień 2013, str. 12 i 13; wersja elektroniczna: http://izabelin.pl/n/listy/LdS_Wrzesien_2013_netpop.pdf

Rok szkolny 2013/2014 – to kontynuacja działań dyrekcji, wychowawców, nauczycieli, pracowników niepedagogicznych, przedstawicieli Rady Rodziców oraz uczniów z roku szkolnego 2012/2013.

Program działań. Młodzież zna zasady. W przypadku ich złamania stosowane są konsekwencje naturalne lub logiczne. Patrz: Zasady współpracy z rodzicami i uczniami:

<http://www.izabelin.edu.pl/aktualnosci.php?news=214&wid=6&wai=&year=&back=%2Faktualnosci.php%3Fwid%3D6>

- ✓ Większość nauczycieli klas 1-3 przeszło pięciodniowe warsztaty „Spójrz inaczej na agresję” prowadzone przez Ewę Czerniewską-Korubę. Nauczyciele, którzy do tej pory je odbyli, co tydzień prowadzą z dziećmi zajęcia na temat agresji i przemocy w danej klasie.
- ✓ 24 czerwca 2014 roku odbył się „III koncert Szanujemy się i wspieramy”. Podczas koncertu zostali nagrodzeni uczniowie, którzy wspierali poszkodowanych kolegów w roku szkolnym 2013/2014. W organizację koncertu włączyło się ponad 200 uczniów-wolontariuszy, z czego blisko 1/4 stanowiła młodzież z Gimnazjum. Podobnie, jak podczas I koncertu nasza młodzież niosła pomoc osobom potrzebującym ze Szkoły Muzycznej z Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych im. Róży Czackiej w Łaskach. Część uczniów z Zespołu Szkół w Izabelinie zbierała do puszek pieniądze, inni zachęcali gości do zakupu rękodzieł wykonanych przez niewidome dzieci oraz dzieci z Zespołu Szkół w Izabelinie. Pozostali wolontariusze wykonywali zadania, które wybrali w ramach wolontariatu.

Media o programie i działaniach wdrażanych w Zespole Szkół w Izabelinie w roku szkolnym 2013-2014:

- sierpień 2014 - relacja z III koncertu „Szanujemy się i wspieramy”. „Listy do Sąsiada”, sierpień 2014, str. 8; wersja elektroniczna: http://izabelin.pl/n/listy/listy_8_sierpien_2014.pdf

Rok szkolny 2014/2015 – to kontynuacja działań dyrekcji, wychowawców, nauczycieli, pracowników niepedagogicznych, przedstawicieli Rady Rodziców oraz uczniów z lat poprzednich.

- ✓ W klasach 1-3 jest kładziony nacisk w zwalczanie wśród uczniów agresji i przemocy werbalnej i fizycznej.
- ✓ Wprowadzenie akcji uświadamiania uczniów klas 4-6 Szkoły Podstawowej i 1-3 Gimnazjum o zagrożeniach w sieci. Wszystkie klasy na godzinach wychowawczych zostały zapoznane z programem „Bezpieczeństwo dzieci on-line” prowadzonym przez fundację „Dzieci niczyje” <http://dzieckowsieci.fdn.pl/materialy-edukacyjne-programu-dziecko-w-sieci>
- ✓ W maju odbyły się szkolenia dla młodzieży gimnazjalnej z klas drugich na temat cyberprzemocy. Zajęcia prowadziła Benita Jakubowska-Antonowicz z firmy New Media. Celem programu realizowanego przez New Media jest **przybliżenie zróżnicowanych aspektów zjawiska mowy nienawiści w Internecie, cyberprzemocy**. Zajęcia prowadzone są metodą wykładu interaktywnego, jako najbardziej aktywizującego uczestników i ułatwiającego zrozumienie mechanizmów funkcjonujących w przestrzeni internetowej. Zajęcia przygotowywane są na podstawie problemów najczęściej pojawiających się w Zespole Szkół w Izabelinie. W tym celu wykładowcy sprawdzają w Internecie w jakim

kontekście wychowankowie szkoły pojawiają się w sieci, czy mają profile otwarte, czy zamknięte itp. Dzięki temu można uświadomić młodzieży jak bardzo fałszywe jest poczucie anonimowości

i bezkarności w sieci oraz jak niebezpieczne może być publikowanie informacji o sobie i swoich bliskich.

- ✓ 16 czerwca 2015 roku odbył się „IV koncert Szanujemy się i wspieramy”. Podczas koncertu zostali nagrodzeni uczniowie, którzy wspierali poszkodowanych kolegów w roku szkolnym 2014/2015. W organizację koncertu włączyło się ponad 200 uczniów-wolontariuszy, z czego blisko 1/4 stanowiła młodzież z Gimnazjum. Tym razem nasza młodzież zaangażowała się w pomoc dla 5-letniej Ani mieszkanki gminy Izabelin, wymagającej stałej rehabilitacji i kompleksowej terapii. Uzyskane przez młodzież pieniądze zostały przeznaczone m.in. na ortezy, które zabezpieczają efekty rehabilitacji małej pacjentki.

Media o programie i działaniach wdrażanych w Zespole Szkół w Izabelinie w roku szkolnym 2014-2015:

- sierpień 2015 – relacja z IV koncertu „Szanujemy się i wspieramy”. „Listy do Sąsiada”, sierpień 2015, str. 8 i 9; wersja elektroniczna:
http://centrum.izabelin.pl/asp/pliki/Listy_PDF/listy_sierpien_intern.pdf

Rok szkolny 2015/2016 – to kontynuacja działań z poprzednich lat ze szczególnym nastawieniem na zwalczanie cyberprzemocy.

- ✓ Wrzesień, październik, listopad – szkolenia dla młodzieży z sześciu klas szóstych oraz sześciu klas gimnazjalnych na temat cyberprzemocy (każda klasa osobno). Prowadząca: Benita Jakubowska-Antonowicz, Berenika Anders z firmy New Media.
Celem programu realizowanego przez New Media jest **przybliżenie zróżnicowanych aspektów zjawiska mowy nienawiści w Internecie, cyberprzemocy**. Zajęcia prowadzone są metodą wykładu interaktywnego, jako najbardziej aktywizującego uczestników i ułatwiającego zrozumienie mechanizmów funkcjonujących w przestrzeni internetowej. Koszty szkoleń pokryje Urząd Gminy Izabelin.
- ✓ 24 listopada 2015 roku odbyło się szkolenie dla rodziców na temat cyberprzemocy. Uświadomiono rodzicom z jakimi problemami w Internecie zmagają się młodzież szkolna. Zajęcia prowadziła Benita Jakubowska-Antonowicz. Koszty szkoleń pokrył Urząd Gminy Izabelin.
- ✓ 13-15 listopada odbyło się szkolenie dla nowozatrudnionych nauczycieli klas 1-3, 4-6, 1-3 Gimnazjum o agresji i przemocy. Prowadzenie Ewa Czemierowska-Koruba. Koszty pokrył Urząd Gminy Izabelin.
- ✓ Jeśli uda się pozyskać fundusze, (czynione są starania) około piętnastu nauczycieli z klas 1-3 (w tym też nowozatrudnione panie świetliczanki) przejdą w II semestrze pięciodniowe warsztaty „Spójrz inaczej na agresję”.
- ✓ W czerwcu planowany jest „V koncert „Szanujemy się i wspieramy”. Ponownie zostaną nagrodzeni uczniowie, którzy wspierali osoby poszkodowane w roku szkolnym 2015-2016.

Podsumowanie:

Rada Rodziców aktywnie angażuje się w wspieranie nauczycieli i uczniów w programie „Szkoła bez przemocy”. Piąty rok skutecznych działań przynosi zamierzone efekty. W szkole panuje porządek, każdy zna swoją rolę. Jeśli zdarzają się nieprzyjemne incydenty, są szybko diagnozowane przez kadrę pedagogiczną.

Wszystkie problemy zdiagnozowane przez szkołę oraz zgłoszone przez uczniów lub rodziców rozwiązywane są zgodnie z ustalonymi zasadami. Rodzice są na bieżąco informowani.

Istotna jest komunikacja z dyrekcją, wychowawcami o niepożądanych zachowaniach uczniów. O niektórych problemach wiedzą tylko uczniowie i rodzice. Należy je zgłaszać, aby możliwie jak najszybciej wspólnie rozwiązywać dany problem. Brak informacji to brak reakcji na zagrożenie. Zagrożeni są wszyscy uczestnicy przemocy: osoby poszkodowane, świadkowie i sprawcy. Wszyscy z nich potrzebują pomocy.

Nauczyciele biorą udział w proponowanych przez Radę Rodziców szkoleniach z zakresu agresji i przemocy, poświęcając swój weekendowy czas wolny. Należy ten fakt podkreślić. Większość kadry pedagogicznej z klas 4-6 Szkoły Podstawowej odbyła szkolenia na temat agresji i przemocy. W Gimnazjum przeszła cała kadra tej placówki - **37 nauczycieli**.

Rada Rodziców finansuje druki materiałów promocyjnych dotyczących programu, które znajdują się w danych klasach, współpracuje w tym zakresie także z Urzędem Gminy Izabelin.

Celem nadrzędnym jest dobro dzieci i młodzieży Zespołu Szkół w Izabelinie i jej ochrona przed zagrożeniami otaczającego świata.

Rada Rodziców dba również o zapewnianie szkoleń dla rodziców, aby mogli skutecznie wspierać nauczycieli.

Coroczne koncerty „Szanujemy się i wspieramy” mają już swoją markę.

Młodzież, nauczyciele i rodzice oraz ludzie dobrej woli chętnie włączają się w jego organizację.

Razem widzimy sens z czynienia dobra i czujemy się przez to lepszymi ludźmi. Będziemy kontynuować nasze akcje. To nasz czas!

Daria Kuźniecowa-Dudko
Koordynator ds. przemocy
Zespół Szkół w Izabelinie